

I JEDLI A VŠETCI SA NASÝTILI

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video v taliančine [TU](#)

Lk 9, 11 –17

Ježiš hovoril zástupom o Božom kráľovstve a uzdravoval tých, čo to potrebovali. Deň sa začal schyľovať. Tu pristúpili Dvanásti a povedali mu: „Rozpusť zástup, nech sa rozídu do okolitých dedín a osád pohľadať si nocľah a jedlo, lebo tu sme na pustom mieste.“

On im povedal: „Vy im dajte jesť!“

Oni vraveli: „Nemáme viac ako päť chlebov a dve ryby; ibaže by sme šli a nakúpili jedlo pre celý tento zástup.“ Bolo tam asi päťtisíc mužov.

Ale on povedal svojim učeníkom: „Usadte ich v skupinách asi po päťdesiat!“ Urobili to a všetkých usadili.

Potom vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil nad nimi, lámal ich a dával svojim učeníkom, aby ich predkladali zástupu. I jedli a všetci sa nasýtili, ba ešte sa nazbieralo dvanásť košov odrobín, čo po nich zostali.

Ježiš bol so svojimi učeníkmi v Betsaide¹, mimo Židovského územia, pretože ich chcel poučiť o niečom, čo mu ležalo na srdci. Preto ich oddelil od prísne nacionalistického a fanatického vplyvu na území Palestíny.

Evanjelista píše, „**Ked' to zástupy zvedeli, išli za ním**“. Mysliac zástupy, Lukáš používa sloveso „nasledovať“, ktoré značí nasledovanie² Ježiša. „**On ich prijal a hovoril im o Božom kráľovstve**“. Nehovoril o kráľovstve Izraela, ktoré v skutočnosti končilo, ale o Božom kráľovstve; ktoré je univerzálnym kráľovstvom Božej lásky, určenej nielen pre jeden národ alebo jedno náboženstvo, ale určenej pre celé ľudstvo.

Ohlasovanie Božieho Kráľovstva sprevádza aj odovzdávanie života – preto Lukáš pokračuje a hovorí že Ježiš „**uzdravoval všetkých tých, čo to potrebovali**“. Potom evanjelista podáva dôležité znamenie, aby vysvetlil, že týmto opisom nechce povedať len jednoduchý fakt nasýtenia zástupu, ale ponúka hlboký teologický význam rozprávaného.

„**Deň sa začal schyľovať**“, tento istý výraz môžeme nájsť v Lk 24, 29, v príbehu o Emauzských, kde sa Ježiš necháva poznať v Eucharistii. Teda evanjelista chce povedať, že kľúčom k pochopeniu celej časti je Eucharistia.

„**A dvanásti**“, číslo „dvanásť“ hovorí o dvanástich učeníkoch, ktorí pochádzali z dvanástich kmeňov Izraela, „**pristúpili a povedali mu...**“ Evanjelista rozlišuje medzi zástupmi, ktoré nasledovali Ježiša a jeho učeníkmi. Učeníci idú s Ježišom, ale nenasledujú ho, pretože pre nich je ideál Mesiáša úplne odlišný od toho, ako ho ohlasuje Ježiš.

A oni mu vravia „**«Rozpusť zástup»**“. Zástupy nie sú unavené, zato učeníci áno. A ospravedlnenie je nasledovné: „**«Nech sa rozídu do okolitých dedín a osád pohľadať si nocľah a jedlo, lebo sme tu na pustom mieste»**“. Vyznieva to ako dôvod zbaviť sa celého tohto zástupu, ktorý v skutočnosti nasleduje Ježiša.

Ale Ježiš im hovorí doslova, „**«Vy im dajte jesť»**“. Nehovorí aby oni zabezpečili nejaké jedlo, ale - ako bolo uvedené vyššie, pretože tu ide o Eucharistický kontext, oveľa hlbší a bohatší - evanjelista v skutočnosti myslí „vy sa im dajte „zjesť““, toto je zmyslom Eucharistie.

¹ Táto skutočnosť je zjavná z predchádzajúceho verša Lk 9, 10. Betsaida už nepatrila do územia Izraela.

² V zmysle stotožnenia sa s jeho myšlienkami

Nie je to len záležitosť ponúknutia/darovania **niečoho**, ale darovania **seba samého**; toto je spôsob ako iným komunikovať – tvoriť život. Ale oni namietajú: **“«Nemáme viac ako päť chlebov a dve ryby»”**. Táto stať má veľa čísel. Čísla v Biblii a v Novom Zákone by nemali byť nikdy interpretované matematicky, a uvidíme neskôr ako číslo päť narastá: päť, potom päťdesiat, potom dokonca päť tisíc.

Avšak päť plus dva, rovná sa sedem, čo znamená všetko, čo majú. **“«Ibaže by sme išli a nakúpili jedlo»”**, reptajú učenici. Toto je kontrast medzi Ježišom a jeho učeníkmi: Ježiš hovorí o darovaní, čo znamená deliť sa, oni hovoria o kupovaní. Znamená to, že ten, kto má peniaze, je a žije, a ten, čo nemá, hladuje.

Učeníci ďalej hovoria: **“«Pre celý tento zástup»”**, evanjelista používa slovo „zástup“, ktoré učenici použili v hanlivom význame, hovoria s opovrhnutím o tých, ktorí Ježiša nasledujú.

„Bolo tam asi päť tisíc mužov“, tento istý výraz „päť tisíc mužov“ nachádzame v Sk 4, kde sa vzťahuje na prvú kresťanskú komunitu. Nejde tu o sčítanie: päť, päťsto, päť tisíc, všetko je to násobok piatich, ktoré vyjadrujú činnosť Ducha Svätého.

Turíce - zoslanie Ducha Svätého na päťdesiaty deň po zmŕtvychvstaní, prezentujú činnosť Ducha Svätého. V Novom Zákone, päťdesiat a jeho násobky poukazujú na činnosť Ducha Svätého. Päť tisíc znamená jeho narastajúcu činnosť do maxima – 5 x 1000.

“Ale on povedal svojim učeníkom: «Usadte ich»”, doslova „uložte“. Prečo Ježiš dbá na tento detail? Nemôžu jesť tak, ako chcú? Stojac, sediac, ... Nie. Ježiš chce aby si ľahli – akoby na lehátko – ako bolo zvykom v bohatých rodinách. Počas slávnostných jedál páni zvykli jesť ležiac na lehátkach. Kto si to mohol dovoliť? Ten, kto mal sluhov. Toto sloveso „uložte ich“ je typické pre Lukáša, to isté nachádzame v stati o Emauzských.

Tým Ježiš vyhlasuje, že kresťania, učenici majú „uložiť“ iných, aby im dali pocítiť, že sú pánmi a oni ich sluhovia. **“«V skupinách asi po päťdesiat»”**, použijúc číslo päťdesiat ešte raz, reprezentujú činnosť Ducha Svätého. Proroci Starého Zákona sa združovali po päťdesiat členov. **„Urobili to“**.

Tu Ježiš anticipuje slová a gestá ktoré neskôr vysloví nad chlebom a vínom počas Eucharistie. **“Potom vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu”**, ukážuc úplné spoločenstvo s Otcom, **“dobrorečil nad nimi, lámal ich”**, prosím, všimnite si, že sú tu použité tie isté výrazy ako pri Eucharistii.

Žiadna Eucharistia nie je možná bez delenia sa s tým, čo niekto má, a tým, čím je. **“A dával ich svojim učeníkom, aby ich predkladali zástupu”**. Učeníci nie sú vlastníčkmi chlebov, ale slúžiaci. Oni ich majú rozdať medzi dav, bez toho, že by riešili, či si ich dotýčný zaslúži alebo nie; prosím, všimnite si, že Ježiš nežiada ľudí, aby sa očistili – pre židov bolo rituálne umývanie rúk pred jedlom povinné.

Ale Ježiš ukazuje, že my nemusíme byť očistení, aby sme mohli prijať chlieb, ktorým je Pán; ale je to prijímanie chleba, dostávanie života od Pána, ktoré nás očisťuje.

“I jedli a všetci sa nasýtili”, tu evanjelista vidí plnosť Božieho prorocstva danom Elizeovi v Starom Zákone, **“Takto hovorí Pán, budú jesť a mnoho ostane”**. **“Ba ešte sa nazbieralo dvanásť košov odrobín”**. Dvanásť ako dvanásť kmeňov Izraela. Delenie chlebov, je delenie toho, čo (človek) má a čím je, a to je vždy schopné nasýtiť všetok ľud Izraela.

Preklad: Mária Veličková

Poznámky pod čiarou: tím DC